

שִׁבְתָּ
שְׁלוֹם

פרשת בהעלותך

"ולפי העלות הענן מעל האהל..יסעו בני ישראל ובמקום אשר ישכון שם הענן שם יחנו..
..על פי ה' יסעו..ועל פי ה' יחנו" (במדבר ט', י"ז-י"ח).

'פקודת הענן' מורה על חניה בזמן שהוא נח על המשכן ומסמנת על תזוזה בזמן שהוא עולה ממנו.

הקושי בהתארגנות העם, הנובע מהעובדה שתנועת הענן אינה ניתנת לחיזוי ואינה מאפשר היערכות מוקדמת, מתגלה דווקא כיתרון במסע במדבר. בכל חניה טמונה סכנת ההתנוונות וההתרגלות למצב הקיים. גורם ההפתעה שומר על מתח ודריכות לקראת המשימה והחיפזון אינו מותיר זמן למחשבות מיותרות. - ממש כמו ביציאה ממצרים.

(עיון בפרשת השבוע)

שעור פרשת השבוע: עודד פרידמן

ימי החול		שבת	
4.41	זמן תפילין /טלית	19.16	הדלקת נרות
9.09	סוף זמן ק"ש	19.25	מנחה א' 14.00 ב' 19.25
19.37←19.40	שקיעה		ערבית
13.15	מנחה א' (בחד"א)	6.45	שחרית א'
		8.30	שחרית ב'
19.25	מנחה שיעור וערבית	11.30	קידוש
19.59	צאת הכוכבים	17.40	מנחה 13.30
20.10	ערבית	17.10	לימוד 'דור לדור'
		18.00	שיעור הרב ארי
7.30	שחרית נוער	20.14	צאת השבת

דמותה של מרים מהווה אתגר לפרשני התורה לדורותיהם, מפרשנות חז"ל ועד ימינו אלה, שכן מחד גיסא, מרים זוכה כבר בהופעתה הראשונה בשמה בתואר הנכבד "נביאה" (שמות ט"ו כ), ומאידך גיסא, יש בתורה מעט מאד פסוקים שבהם היא נזכרת ואין בהם דבר נבואה מפורש המיוחס למרים.

הסיפור המפורט ביותר אודות מרים נמצא בפרשתנו, בפרק י"ב, בו מרים יחד עם אהרון מתלוננים על משה אחיהם. מרים מוצגת כמי ש"פתחה בדיבור" (רש"י לבמדבר י"ב א) בתלונה הראשונה, ננזה על ידי ה' ביחד עם אהרון אך נענשה לבדה במחלת הצרעת. קשה להתעלם מהביקורת על מרים בסיפור זה, אך דווקא בו עולה עניין חשוב מאד הנוגע למרים, שרבים התעלמו ממנו. במהלך תלונתם של מרים ואהרון נגד משה וטענתם: "הרק אך במשה דבר ה'", הם אומרים: "הלא גם בנו דבר" (במדבר י"ב ב). מדברים אלה עולה שמרים רואה עצמה כנביאה בחייה הבוגרים, הזוכה שה' מדבר עמה, כמו אהרון ומשה אחיה. הבנה זו מנוגדת לזו העולה מן המדרש הידוע המובא בפירושו של רש"י לשמות ט"ו כ למילה "הנביאה". המדרש אומר שהכתוב "וילך איש מבית לוי" (שמות ב א) משמעו שעמרים "הלך אחר עצת בתו" והחזיר את אשתו, לאור הנבואה של מרים ש"עתידה אמי שתלד בן שמושיע את ישראל" (סוטה י"א ע"ב). רש"י עונה בעזרת מדרש זה על השאלה "והיכן נתנבאה?" וכך הוא מסביר שמרים נקראת בתואר "הנביאה" במהלך שירת הים, הודות לנבואה חד פעמית, שכלל אינה נזכרת בכתוב, ונאמרה בהיותה נערה צעירה, 80 שנה לפני היציאה ממצרים והמעבר בים סוף.

ההבנה שמרים היא נביאה שכוחה בדיבור משתלבת היטב עם המכנה המשותף לשלושת הסיפורים שבהם מרים נזכרת בתורה, שבכל אחד מהם מרים משמיעה את קולה: לראשונה, בסיפור הצלת משה עם לידתו, היא פונה לבת פרעה ומציעה את עזרתה – "ותאמר אחתו" (שמות ב ז). האחות היא הדמות היחידה מבין בני המשפחה העבריים שמשמיעים את קולם בסיפור לידת משה. דבריה מובאים בשיאו של סיפור ההצלה ומלמדים על אומץ הלב, הביטחון, החכמה וכושר הביטוי המרשימים של הנערה הצעירה מול בת פרעה המייצגת את השלטון האכזר. בהופעתה השנייה, בשירה לאחר חציית ים סוף נאמר – "ותען מרים" (שמות טו כא) – מרים משמיעה את קולה בדברי השבח לה' על ההצלה הגדולה במעבר ים סוף, שם היא זוכה לתואר המפורש "נביאה". הרשב"ם, נכדו של רש"י החותר בפירושו לעמוד על "הפשטות המתחדשים בכל יום" הוא הראשון שמציין שהשירה – שירת הים היא דברי הנבואה של מרים (בפירושו לשמות ט"ו כ). ובפרשתנו, בפעם השלישית "ותדבר מרים" (במדבר יב א). מרים אם כן מוצגת ברוב הופעותיה בתנ"ך כמי שאומרת את דעתה, באומץ רב ובביטחון, גם כשכרוך בכך סיכון של חייה וגם כששילמה על כך מחיר אישי. מכאן גם עולה שמרים משמיעה את קולה הן במרחב הפרטי והמשפחתי – במאבק על חיי אחיה התינוק ובביקורת על חיי הבוגרים והן במרחב הציבורי באזני משה וכל ישראל במעמד שירת הים. ואכן, היותה של מרים נביאה ומנהיגה של עם ישראל בבגרותה, כאחד משלושת המנהיגים שהנהיגו את עם ישראל בימי היציאה ממצרים וההליכה במדבר, נאמר מפורשות בנבואת הנביא מיכה: "כי העלתיך מארץ מצרים ומבית עבדים פדיתך ואשלח לפניך את משה אהרן ומרים" (מיכה ו ד).

ברוריה ארן

בתה של רחל כהן ארה בקרני יוארון

נר זיכרון-

פרשת בהעלותך

בפרשת השבוע מספרת לנו התורה על החלטתו של יתרו להיפרד ממשה רבינו, לעזוב את המדבר ולחזור למדיין. משה רבינו מבקש ממנו: הישאר עימו ובוא איתנו אל המקום שהקב"ה נתן לנו (במדבר, י', כט) ובהמשך אומר לו משה 'אל נא תעזוב אותנו... והיית לנו לעיניים (במדבר, י', לא).

שתי שאלות עולות מן המקרא, האחת: מדוע משה רבינו לא אומר לו 'בא עימנו לארץ ישראל? אלא 'אל המקום'. מהו המקום? שאלה שניה: כיצד משה רבינו אומר על יתרו 'והיית לנו לעיניים' (שם) הרי יתרו היה כהן מדיין, וכי אין צדיקים גדולים בעם ישראל כמו אהרון שראוי לתת להם כינוי זה? כיצד יתרו שעבד עבודות זרות רבות יכול לשמש מודל לחיקוי לעם ישראל?

חז"ל מגלים שיתרו התגייר ועשה מהפך קיצוני בחייו שאף אדם לפניו לא עשה שכה. כאשר משה רבינו מציע ליתרו לעלות לא"י הוא לא אומר לו 'בא לארץ ישראל' כי יתרו כגר לא יכול לקבל נחלה בא"י ויש רק מקום אחד בא"י שבו יתרו יכול להיות שווה לכולם וזהו ביהמ"ק שהוא מכונה 'המקום'.

כמו"כ, משה רבינו מבין שבמסע לארץ ישראל תנאי המדבר עלולים לעורר שאלות של כפירה, שאלות שעולות מתוך קשיים על הדרך הארוכה, התנאים הפיזיים ועוד. במצב מעין זה אנשים עלולים להתייאש ולחזור בשאלה. ולכן מבקש משה רבינו מיתרו - הישאר עימו, כדי שכל מי שנופל לידי ייאוש ויחפץ לחזור בשאלה יראה את יתרו ומיד יתחרט מתוך מחשבה שאם יתרו הרשע מצא בדת היהודית את המקום הכי טוב, כנראה שגם אנחנו צריכים להישאר כאלה. על כן, משה רבינו אומר ליתרו 'והיית לנו לעיניים' (שם) שכל העיניים של העם יסתכלו עליך ומתוך כך יתחזקו ביראת שמיים.

כאן התורה לא מציינת מה החליט יתרו בעקבות בקשתו של משה, אולם ידוע ממקום אחר בתורה שיתרו חזר למדיין, אבל בסופו של דבר הוא עלה לארץ ישראל והתיישב שם.

זאבי ולפנת שלפניך

הפועל - ת

בשבת - התמקד הרב ארי בשיעורו: "לשון הרע לתועלת - גדרים ומציאות" בהליכה על החוט הדק המפריד בין "איסור לשון הרע" לבין "לגלות אוזן חברו במקום שיש צורך להציל עשוק מיד עושקו" (שו"ת יחוה דעת - ד', ס').

למדנו את שבעת התנאים המתירים 'לשון הרע לתועלת' ע"פ החפץ חיים ועדיין למרות התועלת, נשמרת ההגדרה 'לשון הרע' כתמרור אזהרה מפני סכנת הגלישה למדרון האסור. קיבלנו נקודות למחשבה הנוגעות בהתנהלות הדיונים העוסקים בקליטת חברים חדשים. בדיון על מועמדים לקליטה רשאי כל חבר להעלות בפני קהל המשתתפים את דעתו על המועמד ואף למנות את חסרונותיו. ברור שמומלץ לטרוח ולעשות זאת קודם האסיפה בפני פורום מצומצם כמו ועדת קליטה או המועצה, ובכל זאת האם חשוב לעשות זאת בפני כל הציבור כשהסיכוי לתועלת הוא מועט? ובכלל, האם ה'בירורים' הקשים בסגנון הקיבוץ הישן, מתאימים גם לקיבוץ המתחדש?

ביום ראשון - הועלתה הצגת היחיד "מה את אומרת" מטעם צוות תל"ם וועדת חינוך, המבוססת על מקרה אמיתי. המחזה המטלטל עוסק בנערה צעירה מיישוב דתי שעברה פגיעה מינית מתמשכת על ידי בחור המבוגר ממנה בכמה שנים, אותו הזמינה בתמימות לביתה. כשהתברר שהיא נכנסה להריון ולמזלה הפילה בהפלה טבעית- דנה אותה אמה לכף חובה ולא הפנימה כי בתה היא הקרבן. נקודת המפנה בחייה מתרחשת רק מתוך טיפול אליו היא פונה כאשר בוגרת המשקמת את עצמה בנחישות ובאומץ. ההצגה לוותה בשירה של הנערה אותם כתבה בשנות התבגרותה שהוסיפו נופך של אותנטיות. בתום ההצגה ובאווירה כבדה, ענו השחקנית רחל קשת ונציגה ממסל"ן- (מרכז סיוע לנפגעים/ות תקיפה מינית ואלמות) לשאלות הקהל. המסר העיקרי שהועבר, קרא להורים להיות לצד ילדיהם להאמין להם ובעיקר להאמין בהם.

ביום שני - קיבלנו תזכורת נוספת ונרגשת ממנהל הקהילה בנושא סתימות הביוב הנגרמות ממגבונים לחים. לכאורה מדובר בנושא משני המעורר צחקוק קל, אך בפועל מדובר במטרד של ממש החל בצנרת הביתית וכלה בצנרת הלאומית. עגמת הנפש וחסרון הכיס, יכולים להימנע בקלות בעזרת קצת מודעות ואכפתיות. ראשית, יש להפנים את העובדה שאין מטליות לחות מתכלות. היצרנים בעזרת תעלולים שיווקיים מנסים להסתיר זאת ואף להטעות. שנית, מומלץ לכל בית אב למצוא את הנוסחה כיצד למנוע מ - אורחים, מזדמנים המבקרים בבית, או ילדים קטנים- את הגישה למטליות מתוך הנחה שהם אינם מודעים לבעיה - לשם השוואה: במחיר הזמנת משאית לשאיבת ביוב – אפשר להזמין אוטובוס ליום טיול..

יום קימחון

לקראת המועצה

זוכים אנו לארח את מועצת תנועת הקיבוץ הדתי בימים שני –שלישי בשבוע הקרוב. כפי שכבר נכתב ונאמר, תוקדש מועצה זו לענייני חינוך-שאלות העומדות על הפרק, יוזמות חדשות ועוד. במהלך המועצה יתארחו אצלנו כאן כ-150 איש מכל קיבוצי התנועה, חלקם אף יישנו בבתי החברים שהתנדבו לכך.

אין כמו מועצה, בכדי להעביר את התחושה שאנו חלק ממשפחה גדולה-משפחת הקיבוץ הדתי.

בימים כתיקונם, הקשר הבולט בין מוסדות התנועה לקיבוץ, מסתכם בדרך כלל במפגשים בין פעילי התנועה השונים לבין בעלי התפקידים. לחבר מן השורה, למעט היוזמה הברוכה של שבתות התנועה המשותפות, מסתכם הקשר עם התנועה בקריאה שבועית של עמוד"ש (הדיווח במייל), וכן בקריאת עמודים (הירחון התנועתי). יש לנו כאן הזדמנות מעניינת וחשובה, להכיר מקרוב את דרך עבודתה של מועצת התנועה, שהיא כאמור המוסד העליון שלה, ולהיות שותפים באופן זה או אחר גם בהרצאות וגם בדיונים, אמנם לא כבעלי זכות הצבעה (למעט הצירים) אבל כבעלי יכולת השפעה. אז בואו נרגיש בבית, וכקיבוץ מארח-ירגיש כל אחד מאיתנו חופשי להיות שותף. (אני מדגיש זאת לכולנו, ובעיקר למשפחות צעירות ונקלטות, מהשכונה ומהקיבוץ, שלהן זו חוויה ראשונה).

שיבות המועצה ופעולותיה תתקיימנה בעיקרן בחדר אוכל שמאל, ואף בימין. אנו נפרסם בלוח ועדת תרבות (בלובי של חדר האוכל), וכן בערוץ החרוץ ובמייל, את הלוי"ז המעודכן של המועצה, על מנת שהציבור יוכל לדעת. הארוחות לציבור החברים בימים שני ושלישי תהיינה באולם אשל.

עפר קימחון

חווייה מתקנת

בשבוע שעבר שקעה בפרדס תקומה משאית של דבוראי מניר גלים. לאחר שנסיונות חילוץ עצמי לא הועילו (כשלוש שעות) - הוא ביקש את עזרתי.

פניתי לצוות הגד"ש - דובי ואביגד ונעניתי ברצון ובנכונות לשלוח את אחד מהטרקטורים הגדולים שחילצו בקלות ובמיומנות מהשקיעה.

הרגשה טובה שיש במי להיעזר בשעת מצוקה.

אבנר כרזי

לשרה רבלין מלל טוב מופעי!!

לרצל נישואיהם של: 1. דרור צבי"ל מציון 2. נדב צבי"ל מוכן

בניהם של אסף צ"ה ורותי תבדל"א רבלין

וכן לרצל נישואיהם של: 3. צמית צבי"ל דקלה

בנם של אפי וצנת רבלין

שתכבו להרבה שמחה אושר ונחת - קהילת סעד

לישראל ולמרגלית שריד

מלל טוב להולדת הנין

בן אצרי ואינון כהן נכד לחיה ואברק שריד

לרותם כהן - מלכירת הקייטרינג

מלל טוב להולדת הבת

קהילת סעד

צף ההסכם הפלתי כתוב בין שליח הציבור לזולתו. (קושייה לאחר הפסח)

אפתח וארגיע את הציבור, כוונת המאמר איננה לעסוק בשליח הציבור המסורתי, קרי- החזן המוביל את הציבור כולו בתפילותינו, אם כי אני מניח בביטחון רב, שגם בין שליח הציבור בתפילה, לבין המתפללים קיים הסכם בלתי כתוב, שעיקרו תאום ציפיות, בתחום הנוסח, המנגינות, הקצב ועוד. (בכך יעסקו בקיאים ממני)

כוונתי שלי לעסוק בשליחי הציבור, העוסקים בצרכי ציבור באמונה, במערכות החיים המורכבות שלנו.

ברור לי שהציבור מצפה ששליח הציבור הנבחר, יפעל באופן ראוי, יעשה את כל שביכולתו, על מנת למלא את תפקידו, יהיה חף ממניעים אישיים, יהיה קשוב לציבור, ושתמיד יזכור כי תפקידו להוביל את הציבור ליעדים מוסכמים, משותפים ומקובלים על רובו של הציבור.

אני משוכנע גם, שהציבור מצפה ששליחיו יפעלו באופן דמוקרטי, יזכרו שהם תמיד חייבים דין וחשבון לציבור, ושתמיד יתייחסו שליחי הציבור לתפקידם, כפיקדון שהציבור הפקיד בידיהם, לזמן קצוב, וכל זמן שהשליח ממלא את תפקידו כדבעי.

עד כאן באשר לציפיות, ובאשר להסכם שבין הציבור לשלוחיו.

אלא שאני שואל את עצמי האם ההסכם, והציפיות הללו הדדיים? האם גם לשליח הציבור מותר לצפות מציבור שולחיו, להתנהגות נורמטיבית מסוימת? האם משמעות הציפיות של הציבור משליחו, לנהוג כנאמר לעיל, לא מחייבת גם את הציבור, לשתף פעולה למען היעדים והמטרות המשותפים, אשר הוסכם עליהם ציבורית?

נדמה כי התשובה ברורה, אלא שבשטח צצו ועלו במוחי השאלות הבאות:

1. האם באמת 76 מבין חברי הקיבוץ, לא יכלו לקחת חלק בהצבעה על שינוי תקנון האגודה, (מורה הנבוכים לחיינו בקיבוץ) למרות בקשות חוזרות ונשנות, או ששמא חמור מכך, לחלק מאלה פשוט לא אכפת?
 2. האם באמת רק ל 44 מבין 267 חברי האגודה להתיישבות בסעד, שנכחו באסיפה במוצ"ש האחרון, חשוב מי יהיה מנהל האגודה, או חבר בוועדת החינוך או הטיפול, או מרכז ועדת דת? האם חזון החינוך (אחד מהדגלים העיקריים שלנו) שנידון לקראת המועצה, גם הוא לא מעניין את הציבור? כולל לא את אלו שדרשו את הדיון הזה !!!
 3. האם אין סתירה מיני וביה בין רצון הציבור, לניהול משתף ומתחשב, לבין המאמץ שהציבור מוכן לעשות, בכדי לקחת חלק "במשחק הדמוקרטי" הראוי?
 4. ושאלת השאלות - האם המציאות שאותה אני מתאר, לא מקרבת אותנו קרוב מדי, למצב שבו בדומה לחברה עסקית, שליחי הציבור יפעלו כמועצת מנהלים, אשר כל שנדרש ממנה, הוא דיווח לבעלים (חברי הקיבוץ) פעם או פעמיים בשנה, ואלה יחליטו האם להאריך את כהונתם אם לאו?
- אודה מאד לתשובות מחכימות, ובעיקר מרגיעות.

בוקי ברט

"אחת מלפנינו" – מסביב לעולם
 יוכיף ברנז'י מספרת על צמנה
 מראינת – חייז'ה יקותיאף

את מהלך חיי אני צריכה לחלק לשלושה חלקים שאמנם אינם שווים בארכם, אך מאד משמעותיים:

הראשון – ילדותי בגרמניה.

השני – תקופת הביניים בצ'ילה בדרום אמריקה.

השלישי – בארץ ובקבוץ.

ילדותי היתה שקטה ונורמאלית. הייתי הבת הצעירה מבין ארבעה ילדים. היתה לנו עוזרת גויה שהגיעה מהכפר בגיל שמונה-עשרה. היא גדלה אצל הסבתא-רבתיא שלי ואח"כ עברה לסבתא שלי, כך שאלינו הגיעה כבר בגיל די מבוגר. היא ידעה את כל הדינים, המנהגים והשירים ואף לימדה אותנו את 'שיר המעלות'. היא נשארה אתנו עד שעזבנו את גרמניה. לאחר שדאגנו להכניס אותה לבית-אבות נוצרי. למדתי בבית-ספר יהודי לבנות ולא הרגשתי אנטישמיות – עד לליל הבדולח כשהתחילו היהודים לצאת מגרמניה. כל שבועיים חסרו יותר תלמידים ומורים עד שנאלצו לאחד את שני בתי-הספר – של הבנים והבנות. הייתי אז בכתה ה'.

גם אנחנו קיבלנו הודעה מבני דודים של אימי מצ'ילה שהם סידרו לנו סוף-סוף כרטיסים אליהם, בתאריך מסוים בחודש דצמבר, וכך הצלחנו לברוח מגרמניה.

כשעזבנו את גרמניה היה זה כבר אחרי שלושה חודשי מלחמה עם בעלות-הברית. נאלצנו להתעכב באיטליה יום אחד בכדי לעלות על האונייה. שם פגשנו באדם נהדר שהתברר לנו אח"כ שהיה זה אביה של רות שלמון ז"ל שטיפל בנו במסירות. הוא גר בגנואה והיה נוהג מדי יום לפגוש מהגרים ולעזור להם. היום אני מבינה שברגע בו עזבנו את גרמניה נגמרה ילדותי. מאז הלכו החיים והפכו לקשים יותר ויותר.

הגענו לצ'ילה בתחילת ינואר 1940. נתקלנו הפעם באנטישמיות – מסוג אחר.

הגיעו אתנו לצ'ילה הרבה יהודים היות ובארצות דרום אמריקה אחרות, כמו ארגנטינה, לא נתנו ליהודים להיכנס. צ'ילה היתה גמישה, אך לא הסכימה שכולם יכנסו לעיר-הבירה. הכניסו אותנו לרכבת לא מזוהה שנסעה למרחקים קצרים ומדי פעם עצרה והורידה אנשים. כך העבירו אותנו לדרום. ירדנו בעיר השלישית או הרביעית בגודלה – קונספציון, שם היתה קהילה יהודית טובה וחמה שאימצה אותנו. חברי הקהילה הציעו שכל משפחה תאמץ לה ילד או שניים מהבאים וההורים ימצאו להם איזה מלון או פנסיון. גרתי אצל משפחה שלא היו לה ילדים והם היו מאד נחמדים אליי.

אחרי חודש בקונספציון לקה אבי בפריחה קשה ואושפז שלושה שבועות בבית-חולים. הרופאים חששו וציוו עלינו לנסוע לסנטיאגו ולהסתדר שם.

הגענו לסנטיאגו בלי כלום ולמזלנו משפחתנו שם דאגה לנו לדירה. בן דודה של אמי היה מנהל בית-הספר היהודי. אמי הלכה לבשל שם עבור הילדים. בשנה הראשונה עסק אבי ברוכלות.

התחלתי ללמוד בכתה ד' בבית-הספר היהודי וניסיתי לקלוט קצת את השפה שהיתה זרה לי לחלוטין. התקדמתי מכתה לכתה אבל רק הקשבת. בכתה ז' נכנסתי לתיכון המיועד רק לבנות. הגבר היחידי שהורשה להיכנס לבית הספר היה הכומר. היו שם מורים אנטי גרמנים והיות וחשבו שאני גרמניה הם 'ירדו' עלי. בעיקר המורה לצרפתית שהיתה בעד דה-גול ותמיד הצביעה עלי בבזו – עד שיום אחד קמתי ואמרתי שאני יהודיה. מאז השתנה יחסה לטובה והיא אף סיפרה על עוולות הגרמנים ליהודים.

לאחר שנה הצליח אבי ביחד עם כימאי - לייצר צבע זהב אשר ניתן לציירו על בדים. הם התחילו לייצר מפיות (שיוצרו מאוחר יותר בסעד ע"י אמי).

למדתי בבית-ספר עד סוף כתה י'. לאחר שעזבתי את בית הספר, התחלתי ללמוד חליל בקונסרבטוריון והתמקדתי בלימודי המוסיקה בלבד. אחרי שנתיים גיליתי שאני יכולה לשלבם עם לימודי התיכון. היה זה בשנתנו האחרונה בצילה ואז הגיעו הסרטיפיקטים (רשיונות כניסה לא"י מטעם השלטונות הבריטיים) לי ולהוריי.

כשעמדנו כבר לעלות ארצה פגעה בנו האנטישמיות בשנית. היה זה בתקופה המתוחה שבין ה-29 לנובמבר מועד ההצבעה באו"ם לבין ה' באייר – יום הכרזת המדינה. היינו אמורים לצאת בדצמבר, אך לא קיבלנו ויזה כך שנוכל לעבור דרך איטליה. צילה שסיימה את יחסיה עם הגרמנים עברה לצדם של הערבים – נגדנו. אבי שלקה בלבו עוד בגרמניה לאחר ליל הבדולח, התמוטט. ואני בגיל 18 הסדרתי את כל העניינים במשרדים וארגנתי את עלייתנו ארצה.

טסנו לניו-יורק, היה זה מעבר מאמצע הקיץ בחצי הכדור הדרומי לאמצע החורף בחציו הצפוני. הגענו לניו-יורק המושלגת השקועה חצי מטר בשלג. שם חיכתה לנו משפחתה של אימי שעזרה לנו במגורים. היתה זאת הזדמנות חד פעמית בשבילי לראות את ארה"ב. כעבור שלושה שבועות עלינו על אוניית-מלחמה של ארה"ב עליה הפליגו כבר בני-נוער וחלוצים. הייתי כבת שמונה-עשרה וחיי היו מלאי עניין.

במרץ 1948 עלינו ארצה שבועיים לפני פורים. אחיי אהרן ואדו, חיכו לנו על הרציף. הם אמרו שהכירו אותי לפי הכינור שהחזקתי מתחת לזרוע. לנו בחיפה אצל דודי, לילה אחד ולמחרת נסענו להרצליה – לקבוץ עלומים.

שוב הגעתי למקום זר בו הרגשתי תלושה. הגעתי ללא חברים או גרעין וזה הפריע לי מאד. אבל לפחות הייתי עם הוריי. להם פינו חדר וכל אחד תרם משהו.

התגוררתי בחדרה של שומרת הלילה והשתמשתי במיטתה. אני ישנתי בה בלילה והיא ישנה בה ביום. היה זה חודשיים טרם הכרזת המדינה. הכניסו אותי לעבוד במטבח ביחד עם שרה לוי שהשתגעה ממני – כי לא ידעתי מה עושים במטבח. לא הבנתי למה היא מתרגשת כל יום מהחדשות של השעה שבע. הייתי פשוט מנותקת ותלויה באוויר. היה לי גם קשה לקבל את העובדה שכשהתחילה מלחמת העצמאות וירדו כל הגברים וכל הבחורות הרווקות לסעד שבנגב, נשארתי אני בהרצליה.

מהרצליה עברנו הנה. עבדתי קצת במפעל הסריגה (המפעל הראשון של קבוצת סעד) ואח"כ עברתי לעבוד במפעל של ההורים שלי שהיו הראשונים מבין הורי החברים שהגיעו לקיבוץ. אבי השיג במהירות את החומרים הדרושים להפקת הצבע, ואמי התחילה מיד לייצר את המפיות. הם התחילו בקטן והסתגלו יפה מאד.

התחלתי לעבוד בטיפול. לאחר שנה קיבלתי קבוצה ועבדתי כמה שנים כמטפלת. בשלב מסוים לא יכולתי להמשיך יותר. נכנסתי למחסן הבגדים ועבדתי בחלוקת בגדי הילדים. בהמשך לימדו אותי לתפור ווילונות ושקיות לטלית ותפילין. המשכתי לעסוק כמה שנים בתפירת ווילונות.

הגרעין הראשון של הארגונינאים הגיע כשנה אחריי. את איציק בעלי לעתיד הכרתי דרך טיבי (בעלה הראשון של יהודית מוסנזון שנפטרה). שנינו אהבנו מתמטיקה ופתרנו תרגילים בעזרת ספר אלגברה מהתיכון שהביא אתנו. שותפו לחדר היה איציק כך הכרנו והפכנו לחברים. לאחר שנה וחצי החלטנו להתחתן. לאחר החתונה גרנו בצריף עמידר, שם נולדו בניה ויואב. שנתיים וחצי לאחר מכן נולדה אביגיל, ואחרי שנתיים גבי. היו לנו כבר ארבעה ילדים, גבי היה כבר בן שבע או שמונה ורצינו בילד נוסף. שרית היתה ה "מזינקה" – בת הזקונים שנכחה יותר בבית. ילדינו ספגו הרבה מוזיקה ותרבות כתוצאה מקריאה בספרים הרבים וביניהם ספרי ציירים, ומהאזנה לפטיפון שהיה מבין הראשונים שהגיעו לקבוץ.

הצלחנו להנחיל למשפחתנו ולמשפחות ילדינו, את הצד הדתי וגם את הצד התרבותי-איכותי. כיום, אני שמחה שיש לי עוד מקום במתפרה ואני יכולה להביא תועלת. הכל בהתנדבות, כי אני בפנסיה.

"מור ישראל - מור ארית ישראל"

הפתעה! הפתעה! זה מה שחיה לאוכלים בחדר האוכל ביום שישי כשגילו שאין "פילה של יום שישי" הקרוי בימינו "מרלוזה". נשברה מסורת ארוכת שנים והיה מעניין לשמוע את התגובות, אביא בקצרה כמה ממה ששמעתי:

1. "מה זה שביתה איטלקית?" ולמאזין התמה ענה האומר "תראה כמה מיני פסטה יש על המגשים" ואטריות הן כידוע מאכל הדגל של האיטלקים.
 2. "איזה יופי שלא זרקו את כל מה שנשאר ב"שוק שישי" של ערב שבועות, אני תמיד נגד השלכת מזון".
 3. "מה זה? קיבלנו עונש על כך שלא קנינו מספיק בערב שבועות ועכשיו חייבים מהר לגמור מהצלחת?"
- ואם הפתעה אז עד הסוף – ביום ראשון עובדות חדר האוכל החביבות, הציעו לאוכלים מרלוזה בטעם יום שישי ומישהו הציע: "תקפואו ותוציאו את זה ביום שישי אחרי שבועות בשנה הבאה".

האם רק אני שמעתי תגובות או שהיו תגובות נוספות? ומה יש לענף המזון לומר על זה?

עד כאן מפרפראות חדר האוכל כמו שנאמר בפיוט: "שומר ישראל שמור שארית ישראל".

מתקשה להיכרז מדבורה עומר ז"ל –
 "סופרת לכל חייט"...

מאז פטירתה של דבורה עומר, סופרת ילדים ונוער מוערכת ואהובה ולמעשה **הסופרת הצברית הישראלית**, נכתבו עליה הספדים רבים. רציתי להוסיף כמה מילים משלי כיוון שנוכחתי לדעת שהייתה כה משמעותית ומשפיעה על בני דורי. היא מלווה אותי מאז היותי ילדה.

וזה התחיל בשנים רחוקות ואני תלמידת בית ספר בכתות הנמוכות, מידי שבוע קיבלנו לבית הילדים בקיבוץ דברת, את עיתון "דבר לילדים" ובו המדור שמשך אותי כל כך – "דפי תמר", חיקיתי לו בשקיקה ובלעתי אותו כל שבוע כשאני מזדהה ואוהבת את דמותה התמירה והאצילית של הילדה **תמר** בעלת הצמה הזהובה, שהייתה כל מה שרציתי להיות (לימים כמובן קראתי לאחת מבנותיי בשם האהוב הזה).

בהמשך כשכבר הייתי "גדולה" ואמא לילדים קראתי רבים מספריה, למרות שהיו מיועדים לבני נוער, את – **הבכור לבית אבי, שרה גיבורת נילי, לאהוב עד מוות, הבריחה אל החופש, התחנה טהרן** ועוד רבים אחרים, ספרים רבים שמהם למדתי אודות תקופת השואה והתקומה, יותר מאוחר ספרים אחרים שהביאו לנו את סיפור חייהם של חלוצים ולוחמים, נשים וגברים (כמו – **הרצל, מניה שוחט, צביה לובטקין, יעקב מרידור, בן-גוריון, בגין, רבין** ועוד ועוד - אישים שכתבו פרקים בתולדות הציונות, תקופות שלמות והתרחשויות חשובות שחלו כשהייתי ילדה קטנה (ועוד ליפני כן) ושלא למדנו עליהם בבית הספר, כיוון שהיינו בעצמנו בגיל המדינה המתחדשת, כמעט כל מה שאני יודעת על ההיסטוריה החדשה שלנו – בא לי ממנה.

גם כשגידלתי את ילדי נהניתי מיצירותיה לפעוטות ולילדים כמו – **מגדל של קוביות, הנשיקה שהלכה לאיבוד, קרשינדו**, ועוד. בעבודתי בגיל הרך נעזרתי ולמדתי רבות משני הספרים שלה לגנות – **לחול ולחג**, ספרים חשובים שמהם למעשה למדתי על משמעות החגים והשבתות בחינוך ילדינו.

בקיצור ספריה ליוו אותי שנים ארוכות. הושפתי ממנה מאד, קראתי עליה רבות ואהבתי מאד גם את אישיותה האצילית וכמובן שחינכתי את ילדי ברוח ספריה.

דבורה עומר גם זכתה בפרסים רבים ביניהם – פרס ישראל. היא הצליחה לגעת בתחומים רבים בתולדות האומה המתחדשת והשאירה אחריה אוצרות!

יהי זכרה ברוך ומבורך.

מהשקט התעשייתי

כפי שכתבתי בעלון של ערב חג הביכורים, אני ממשיך וסוקר את ענפי המשק שלא הופיעו בעלון של חג.

רפת

מתוך שכתב אודי בעלון "הרפת שלנו" – "תנובת החלב עלתה קמעה עת יצאו הפרות ממנת הפסח וחזרו למנה הרגילה, ותנובת החלב היומית חצתה את רף ה – 12,000 ליטר. אך זה אינו מנחם אותנו, היות וברבעון זה ייצרנו במוצע לפרה כ – 2.5 ליטר ליום נמוך יותר מאשר אשתקד. ובסך כל הרבעון שיווקנו 62,000 ליטר פחות מהרבעון המקביל לשנת 2012."

ממשיכה להירשם מגמה של המשך ירידת מחירי המספוא, וכמובן שכתוצאה מכך גם מחיר המטרה ירד ברבעון השני ב – 7 אגורות. עם כל זאת, הרווח הרבעוני של הענף מצביע על עמידה בתכנית.

למרות מחאה רצופה ועקבית של רפתנים מהמגזר המושבי, נכנס מתווה לוקר לפעולה. הקיבוצים, שלהם רפתות גדולות ובדרך כלל יעילות יותר, רואים בהסכם זה את הרע במיעוטו, וזאת כמובן בהשוואה לדו"ח קדמי שגזרותיו היו באופן משמעותי מחמירות אתנו הרפתנים הרבה יותר. בגדול, המשמעות היא כי מדי שנה בשנה במהלך שלושת השנים הבאות ועד שנת 2016, יישחק באופן מובנה וקבוע מחיר החלב במספר אגורות – סה"כ בסוף התהליך – 7 אגורות לליטר.

בעקבות המחלוקות בין ראשי הענף, הודיע מזכ"ל התאחדות מגדלי הבקר על פרישתו מהתפקיד.

"במדרכות" כבר מתחילות לרוץ שמועות על רפתנים (מושביניקים) שמרימים ידיים ומתכוונים לעזוב את הענף, מאוד לא קל להם. נקווה כי "השקט התעשייתי" יחזור לענף ונוכל להמשיך ולראות ברכה בתוצאות ענף כה מרכזי אצלנו.

ולסיום....

"הפרה פליאה (5648) ששמה כפי הנראה מחייב, מניבה 78 ק"ג ממוצע ליום. וראה זה פלא, בסופי השבוע תנובת החלב של הגברת מדלגת אף מעל 80 ליטר ליום, הפלא ופלא".

"כמו כן נעלה על נס את הפרה יוקל (4560) אשר הוכתרה זה מכבר כפרה בעלת תנובת החיים הגבוהה בארץ, והיא עברה כבר את 170,000 ליטר ועוד כוחה במותניה, כה לחי".

מטעים ופרדס

אנו בעיצומן של העבודות המגוונות שהמטע והפרדס מזמנים לנו בבוא האביב. עוסקים בהכנות לקראת קטיף של אחרון זני האבוקדו - הארדית (הערכת יבול של כ – 40 טון אחרונים) וכן קטיף שאריות פרי הלימון בפרדס.

חברי הצוות מבצעים במלא המרץ השקיה, דישון, גיזומים, עישובים, וריסוסים, וזאת למרות שמרכז המשק החליט לקצץ באופן זמני במספר התאילנדים של הענף, והעבירים לרשות החממה לתקופה של כחודש וחצי בכדי לפתור בעיות קשות ביותר של מחסור בכוח אדם.

חדי העין יכולים להבחין כי הדבורים ביצעו היטב את עבודתן השנה, וניתן לצפות בחנטה יפה מאוד ברוב חלקות האבוקדו. כולנו מחזיקים אצבעות ומקווים כי ימי החמסין הבאים עלינו, לא יגרמו לנשירה של פרי רב, ואולי נזכה בעונה הבאה ביבולי ברכה.

לפני כשלושה חודשים נכנס מתיה יקותיאל לעבוד בענף. עד כה, נראה כי כולם מרוצים ובקרוב נוכל לומר כי לצוות (ההולך ומתבגר) הצטרף עובד צעיר איכותי. יישר כוח.

לול פטם ורביה

לאחר מאבקים רבים וקשים של המגדלים עם המשחטות, עלה בידנו לסכם עימם על עליית הפדיון עבור ק"ג עוף לכ – 84% ממחיר מטרה. למי שזוכר, המדגרים האחרונים של שנת 2012 שווקו בפדיון של 81% ממחיר מטרה. השילוב של ההסכם המשופר שערכנו מול "בראון" במחירי האפרוחים, ההנחות שקיבלנו מהם על תערובת וכן עליה של מחיר המטרה, אפשרו לנו לסכם את ביצועי ענף הפטם לאחר שני מדגרים, כמשופרים מאוד בהשוואה לשנה קודמת. אך כמובן שעוד רבה המלאכה, ועדיין מרחפת עננה של אי וודאות על הענף.

על מנת לעמוד בדרישות הווטרינריות, ובכדי שנוכל להמשיך ולהפעיל את הלולים עוד מספר שנים (עד למועד שיעוד השטח ישתנה לבניית מגורי חברים), נדרשנו לבצע שיפורים קטנים בלולים, והשקענו כמה עשרות אלפים שקלים, עברנו בהצלחה את בדיקת המפקח, וקיבלנו היתר להמשך הפעלת הלול. נקווה כי נראה ברכה בהמשך הפעלת ענף זה.

בלול הרבייה הכבדה אנו מתקרבים לסיום חייה של הלהקה הקיימת. על פי הערכתו של אשר, נראה כי נוכל לשדרג את מספר הביצים לכל משוכנת. במידה ונצליח, גם חווה זו תוכל להצביע על תוצאות משופרות משנה קודמת, ואולי אפילו נצליח לעמוד במטרות התוכנית.

ענפי עזר

יחידת המחשב - בימים אלו אנו שוקדים על הכשרת חדרי המרתף של חדר האוכל לקליטת יחידת המחשב שלנו. המבנה הישן ששימש עד כה אכסניה למרכז המחשבים שלנו, "הזדקן" והוא רעוע ומט ליפול (אפשר לראות את גרמי השמיים דרך החריצים בתקרתו). גם נדרש היה לבנות ממ"ד בצמוד לו, כך שחשבנו כי נכון יותר הוא להעביר את הצוות על צידו לחדרי קומת הקרקע של חדר האוכל.

מוסך – במטרה להמשיך וליעל את עבודת המוסך, הכפפנו אותו לענף לגידולי השדה. אילן כהן, אשר על הכלים החקלאיים, חבר לאבי פחימה, ויחדיו הם מטפלים בכלים החקלאיים, ברכבים, בטרקטורים ושאר כלי המיכון (מלגזות, מכסחות וכו'). נקווה כי נראה ברכה במהלך זה.

מסגריה – עקב כמות העבודה אצל פליקס במחרטה, אנו בוחנים אפשרות של רכישת כלי משומש, מתאים וגדול יותר שיענה על צורכי הזמנת הלקוחות. תוצאות הרבעון הראשון מצביעות על איזון בעסקים. יישר כוח לצוות.

ענת לופט

חלופ